

Prezidentovi republiky *Giorgiu Napolitanovi*
Ministrovi pro kulturní dědictví a kulturní činnosti *Lorenzu Ornaghimu*
Ministrovi pro hospodářský rozvoj *Corradu Passerovi*
Oddělení pro informaci a vydavatelství u Předsednictví Rady ministrů
Evropské komisařce pro vzdělávání, kulturu, mnohojazyčnost a mládež, *Androulle Vassiliouové*
Evropskému komisaři pro průmysl a podnikání *Antoniovu Tajanimu*

*Jsou horší zločiny, než je pálení knih.
Jeden z nich je knihy nečíst.
Iosif Brodskij*

*Aby čtenáři mohli nadále číst
Aby vydavatelé mohli nadále publikovat
Podpora překladu a překladatelů*

"Některé knihy mějte jen na ochutnání, jiné ke spolknutí, a jen málo z nich opravdu přežvýkejte a hleďte zažít," napsal Francis Bacon. Je čím dále těžší najít těch málo knih hodných žvýkání na trhu, jenž - jak stojí ve výroční zprávě Sdružení italských vydavatelů - se dostal do temné zóny, a poprvé v posledních desetiletích se shoduje s záporným trendem obecného kontextu spotřeby.

Snižuje se, zejména, počet překladů: pokud v roce 1997 překlady představovaly téměř dvacet pět procent vydaných titulů (každá čtvrtá kniha), dnes jejich počet nedosáhne ani dvaceti procent. A pokud v roce 1997 autory 40,3% vytištěných a distribuovaných knih byli zahraniční spisovatelé, dnes jejich procent pokleslo na 35,8%.

Navíc, přestože se v naší zemi i nadále překládá, se výběr čím dál víc zaměřuje na snadno konzumovatelné knihy, na úkor textů kvalitních, které jsou často - ale ne vždy - atraktivní pro omezenější trh. Prvním důsledkem je samozřejmé ochuzování kultury. Překládat znamená znát, vést dialog, umožnit výměnu a cirkulaci myšlenek a životních stylů - nic totiž jako překlad tolik nepomůže komunikovat, měnit rozdíly a podobnosti v něco, co je společné a tedy patřící všem, a tím stimuluje kulturní a občanskou růst národů.

Překlad však něco stojí. Překlad značně ovlivňuje cenu knihy a také se stal první položkou výdajů, kterou je nutné snížit. V takovém kontextu se pro italské literární překladatele, kteří již patří k těm nejhůře placeným v Evropě, situace dramaticky zhoršuje. Stále více jsou překlady svěřené nezkušeným lidem nebo dokonce neprofesionálům, zase na úkor kvality, v kontextu všeobecného poklesu znalostí, který je nezbytně nutné zastavit.

Aby bylo možné navrhnout kvalitní díla z celého světa v stejně hodnotných překladech a aby se nakladatelům, kteří je chtějí rozšiřovat snížily náklady na překlad, požádáme tedy, aby se po příkladu jiných evropských zemí zřídil národní fond na podporu překladů do italštiny a práce literárních překladatelů, který by umožnil rozšiřování knih s větší kulturní hodnotou.

Žádáme, aby tato podpora byla rozdělena do několika oblastí, a na prvním místě sloužila k doplňování odměny nabízené nakladatelstvími, a tím umožnila zveřejňování méně konzumních textů v odpovídajících překladech. Tímto způsobem bude překladatel dostávat odměnu úměrnou

složitosti děl vyžadujících speciální dovednosti a delší čas na zpracování, a nakladatel bude povzbuzován v publikování kvalitních knih, které neodpovídají přísné logice "trhu".

Je dále nutné investovat do školení a podporovat jej: ať se jedná o vyškolení začínajících překladatelů v jakési "dílně", kde by vyzkoušený překladatel dohlížel na nováčka a předával mu řemeslo, nebo profesionálů, pomocí stipendií, která by pokryla nákladů pracovních a studijních pobytů v zahraničí, a seminářů a workshopů, které by podporovaly stálou výměnu, konfrontování a vzdělávání. Měly by se dále množit a podporovat prostory jaké jsou Domy překladatelů, ideální místa pro studium a setkání mezi spisovateli, překladateli a čtenáři.